

Til

Det kongelige kulturdepartement

Bergen 30. juli 2012

Høringssvar til «Oppfølging av Stortingets dokument nr. 8:58 (2007-2008): Forslag til endring i lov om stadnamn»

16. april 2012 lo Kulturdepartementet fram et endringsforslag til lov om stadnamn, som en oppfølging av stortingsdokument nr. 8: 58 (2007-2008). Samarbeidsnemnda for namnegransking har behandlet forslaget og vil med dette gi sitt høringssvar til forslaget.

Samarbeidsnemnda for namnegransking har merket seg at forslaget går inn for at *gårdsnavn* fremdeles skal fastsettes etter dagens saksbehandlingsregler, men at *bruksnavn* skal kunne fastsettes etter grunneier/festers ønske «hvis det kan dokumenteres at den ønskede skrivemåte har vært i offentlig bruk». Samarbeidsnemnda mener at dette bryter med et viktig normeringsprinsipp som har vært gjeldende i lang tid, nemlig at det skal være én navneform pr. plass (navnepunkt), og denne formen bør ha én skrivemåte, og stiller på prinsipielt grunnlag seg derfor avvisende til endringsforslagene i §§ 6 og 8.

Slik forslaget nå ligger, åpner det mulighet for at det etableres en flerfoldig standard for normering og skrivning av stedsnavn i Norge. Noen stedsnavn, altså gårdsnavn, skal underkastes offentlig normering på grunnlag av nedarvet muntlig overlevering og skrives etter vanlig, gjeldende rettskrivning. Andre navn, altså bruksnavn, skal derimot kunne skrives i en ikke-gjeldende rettskrivning etter ønske fra eier/fester dersom skrivemåten kan dokumenteres i offentlig bruk.

Det er en gammel regel at en eier har råderett over egen eiendom, men å gi eier/fester adgang til å velge fritt en skriftform av et nedarvet stedsnavn til bruk i offentlig sammenheng er noe helt nytt i norsk stedsnavnormering. Kravet om dokumentert offentlig bruk av en navneform er i denne sammenheng ikke entydig nok. Alt etter hva slags eller hvor gamle kilder en bruker, kan 'offentlig bruk' være inkonsekvent og variabel. Det er nemlig spørsmål om navneformer hentet fra dokumenter fra 1600-, 100- og 1800-tallet passer som kildegrunnlag, og om smak og preferanser hos den enkelte bruker skal avgjøre hvilke dokumenter som skal ligge til grunn. På en og samme gård kan en få en situasjon der en bruker/fester velger en skrivemåte, f. eks. tatt fra en 1600-talls kilde, mens en annen bruker/fester foretrekker en annen skrivemåte, f. eks. fra en sein 1700-talls kilde i utpreget dansk form. Slike ofte villedende skrivemåter kan også skygge for den historiske betydningen av gårds- og bruksnavnene.

Siden gårdsnavnet og bruksnavnet ofte er sammenfallende (spesielt bruksnavnene med de høyeste bruksnumrene), vil det foreslåtte normeringsprinsippet føre til at det som opprinnelig var ett navneobjekt, vil få varierende skrivemåter, og at skrivemåtene hele tiden kan varieres etter brukers forgodtbefinnende. Normeringen av stedsnavn i Norge vil føres tilbake til 1800-tallet og tidligere

tider da skrivemåtene var utslag av tilfeldigheter og skrivende personers varierende kyndighet i å skriftfeste stedsnavn.

Samarbeidsnemnda mener at endringsforslagene åpner for at skrivemåten av bruksnavnene kan følge andre prinsipper enn de som vi finner i den gjengse rettskrivning, og vil derfor gi inntrykk av mangel på system og klarhet.

For Samarbeidsnemnda for namnegransking

A handwritten signature in black ink, reading "Ole-Jørgen Johannessen". The signature is written in a cursive style with a large initial "O".

Ole-Jørgen Johannessen

leder